

en 'foute' organisaties en instellingen ging liquideren.¹ Er waren evenwel ook vermogensbestanddelen die, wilde men ze goed beheren en eventueel op een verantwoorde wijze te gelde maken, specialistische kennis vereisten. Voor de land- en tuinbouwbedrijven (er waren eind '45 bijna 5 000 onder beheer gesteld) droegen, zoals al vermeld, van meet af aan de Provinciale Voedselcommissarissen zorg en er waren ook andere overheidsinstellingen die in opdracht van het Beheersinstituut bij het beheer van bepaalde soorten vermogensbestanddelen betrokken werden: het Staatsbosbeheer hield toezicht op bospercelen, de rijksbureaus voor handel en nijverheid op de grondstoffen, half- en eindfabrikaten die bij vijandelijke ondernemingen waren aangetroffen, de (in hoofdstuk 3 al genoemde) Stichting Nederlands Kunstbezit op alle voorwerpen van kunst. Voorts riep het Beheersinstituut enkele nieuwe lichamen in het leven: een Stichting Pleziervaartuigen, een Stichting Binnenvaartschepen, een Stichting Kust- en Zeeschepen, een Commissie Beheer Vijandelijke Octrooien en Merken, een Commissie voor het Beheer van het Vermogen van Vijandelijke Verzekeringsmaatschappijen, een Nederlandse Kastelenstichting en een Stichting Algemeen Beheer van Draf- en Renpaarden.

Al deze lichamen beheerden vermogensbestanddelen die tot vele aparte vermogens behoorden – regel was evenwel dat een vermogen als geheel werd beheerd, zulks door één beheerder.

Die beheerders hadden recht op een bezoldiging. Beheerden zij een privé-vermogen, dan mochten zij per jaar 1/4 % van het actief opnemen met een maximum van f 1 000 – beheerden zij bovendien een bedrijf, hetgeen betekende dat zij als de directeur ervan optraden, dan mochten zij niet meer opnemen dan de afgezette directeur had gedaan en daarvoor gold, ook als meer dan één bedrijf beheerd werd, een maximum van f 15 000 per jaar.² Het was hun aller uitdrukkelijke opdracht, zo goed mogelijk voor de onder hun beheer gestelde vermogens en bedrijven te zorgen.

In het vorige hoofdstuk beschreven wij al wat er met de inboedels van talrijke politieke delinquenten gebeurde – wat hun bedrijven of bedrijfjes betrof: dit was een veel ingewikkelder aangelegenheid. In '45 en ver-

¹ Dit bureau beheerde ook de vermogens van de ca. zeshonderd delinquenten die onder het Bureau Nationale Veiligheid vielen. ² Dat maximum is slechts in heel enkele gevallen verhoogd: dan, wanneer een beheerder de directie voerde over een groot bedrijf. Eind '46 bedroeg de beloning in dertien gevallen f 20 000, in één f 24 000 per jaar.